رونمایی از قدیمی ترین نسخه‌های خطی زیارت اربعین در گنجینه رضوی

روزهای پایانی ماه صفر نیز با یك رونمایی دیگر از سوی گنجینه آستان قدس رضوی همراه بود و این بار، پرده از رخ قدیمی‌ترین نسخه‌های خطی زیارت اربعین کنار رفت. کارشناس نسخ خطی آستان قدس رضوی در معرفی این نسخه‌های خطی گفت: یکی از اولین آثار و نسخه‌های خطی مستقل و مهم درباره زیارت اربعین، کتاب «المزار» محمدبن محمدبن نُعمان، معروف به شیخ مفید از علمای برجسته شیعه در قرن چهارم هجری قمری است که فضیلت زیارت اربعین را ذکر کرده و در کتابخانه آستان قدس رضوی نگهداری می‌شود. سیدرضا صداقت حسینی به قدیمی‌ترین و نفیس‌ترین نسخه خطی شرح زیارت اربعین در ایران نیز اشاره کرد و افزود: نسخه خطی «مصباح المتهجد»، تألیف شیخ ابوجعفر محمدبن حسن طوسی است که در سال ۵۰۲ هجری قمری کتابت شده. به گفته وی، سومین نسخه خطی رونمایی شده نیز شامل متن زیارت اربعین و نسخه خطی کتاب «المزار» از سوی نادرشاه افشار، در سال ۱۱۴۵ هجری قمری وقف کتابخانه رضوی شده است./ جام جم دیلی

تکمیلی

مدیر کاروان بانوان امام رضایی:

این یك سفر معنوی است

زائران پیاده علی بن موسی الرضا(ع) قدم به‌قدم جا پای مولایشان می‌گذارند و عاشقانه دل به جاده‌ای می‌زنند که هزار سال پیش امام‌شان از آن مسیر قصد خراسان کرده؛ جاده عشقی که شاه خراسان منزل به منزل طی کرده، برای مردم در مسیر نماز باران خوانده و از هرجا گذشته دل‌هایی را عاشق کرده؛ حالا بعد از سال‌ها این زائران پیاده هستند که به سبك و شیوه همان روزها پای پیاده قدم در مسیر می‌گذارند و یك پیاده‌روی عاشقانه را شروع می‌کنند. طاهره حیدری، مدیر کاروان بانوان امام رضایی شهر فریمان یکی از همین زائران است. بانویی ۴۶ ساله که ۱۳ سال است در ایام صفر کاروان می‌آورد و می‌برد. او به ما می‌گوید: «به خاطر ارادتی که به امام رضا(ع) سلام داشتم چند سال پیش یکدفعه به ذهنم رسید که پیاده به سمت حرمش حرکت کنم، آن موقع با ۱۷ نفر راه افتادیم و هیچ امکاناتی هم در مسیرمان نداشتیم. ما روز قبل از شهادت راه افتادیم و شب را در مسیر در یك گلخانه خوابیدیم، هوا هم خیلی سرد بود، اما ما به عشق امام رضا(ع) همه سختی‌ها را تحمل کردیم. فردای آن روز به حرم رسیدیم و باز هم شب تا صبح را گوشه حرم طی کردیم و دوباره به سمت شهرمان راه افتادیم. قصه این کاروان کوچك تا سه سال متوالی به همین شکل بود. اما بعد از سه سال وقتی جمعیت زائرانش بیشتر شد، با جمعیت خدمتگزار به زائران پیاده امام رضا(ع) آشنا شد و این زیارت سبك و سیاقی دیگر گرفت: الان اعضای کاروان ما ۵۵۰ نفر هستند و هرکس با عقیده و هدفی در این مسیر همراه ما می‌شود. یك نفر نذر دارد، یك نفر حاجت دارد، یك نفر برای تجربه می‌آید و هرکسی به اندازه دلش از این مسیر سهم می‌برد. این مسیر سختی کم ندارد، اما برای زائر پیاده این سختی‌ها معنی ندارد و واقعا لطف و نظر امام رضا(ع) باعث ادامه کار ما شده و ما را در این سفر معنوی تنها نگذاشته.

شرح عاشقی اعضای جمعیت خدمتگزار زائران پیاده امام رضا(ع) در ایام پایانی صفر

هرگز نمیرد آن‌که دلش جَلد مشهد است

زائران پیاده بیشتر از استان‌های مازندران، گلستان، خراسان شمالی و جنوبی در مسیر تردد به سمت مشهد هستند و از ۶ محور اصلی و ۲ محور فرعی وارد مشهد می‌شوند

عکس: محمد زائرنیا جام جم

مینا مولایی

ایران

سال گذشته بالغ بر ۴۰۰ هزار نفر پیاده خود را در روزهای پایانی ماه صفر به مشهدالرضا رساندند و پیش‌بینی می‌شود این جمعیت امسال افزایش ۳۰ درصدی داشته باشد

دهه آخر صفر، مشهد یك حال و هوای متفاوت دارد، روزهایی که می‌رسند به بیست و هشتمین و سی امین روز این ماه، به شهادت امام هشتم؛ مشهد حوالی همین روزها می‌شود مرکز توجه همه علاقه‌مندان آقا علی بن موسی الرضا(ع)؛ می‌شود میعادگاهشان. آن وقت زائر است که پشت زائر از راه می‌رسد، برای زیارت. دلداده است که دلش را پر می‌دهد زودتر از خودش سمت حرم، عاشق است که به عشق دیدن یك گنبد طلایی، سختی راه و دوری مسیر را به جان می‌خرد. دهه آخر صفر، مشهد یك حال و هوای متفاوت دارد، اما این روزها همان قدر که زائر از دور و نزدیك عازم مشهد می‌شود، در داخل مشهد هم خیلی‌ها خودشان را آماده می‌کنند برای پذیرایی از زائران. اینجا هم حکایت همان حکایت خدمت است و همراهی؛ همان اتفاقی که باعث شده مشهد در این ایام یکپارچه مهمانخانه بشود و موکب و ایستگاه صلواتی؛ آنقدر که عده‌ای نذر زیارت کنند در ایام شهادت امامشان و عده‌ای نذر خدمت؛ بین همه گروه‌ها و نهادهایی که در این ایام میزبانی زائران حرم رضوی را به عهده دارند، یك گروه مردم نهاد هم سال‌هاست بیرق خدمت برافراشته و تمام قد ایستاده‌اند به خدمتگزاری عاشقان علی بن موسی الرضا(ع)؛ جمعیتی که ته دلشان بند شده به یك بیت شعر: به هرگز نمیرد آن‌که دلش جلد مشهد است.

«در احادیث ما حتی دادن یك لیوان آب به فرد تشنه پاداش و اجر فراوان دارد؛ حالا اگر این خدمت در جهت رفاه حال زائران باشد، یعنی در سرما و گرما به فراهم آوردن مکانی برای استراحت، سیراب کردن یا سیر کردن یا درمان او منتهی شود، خدمتی است که اجرش قابل توصیف نیست.» این را حجت‌الاسلام والمسلمین سید محسن علوی به ما می‌گوید؛ رئیس هیأت‌مدیره جمعیت خدمتگزار زائران پیاده امام رضا(ع)؛ جمعیتی که افتخارشان همین خدمتگزاری است، آنقدر که این افتخار بشود نام و نشانشان. علوی در توضیح سابقه این فعالیت می‌گوید: زائران پیاده از خیلی سال قبل برای زیارت در دهه پایانی صفر راهی مشهد می‌شدند اما این پیاده روی منسجم نبود، تك و توك یا به صورت چند نفره می‌آمدند و هیچ خدمت خاص و نهادینه‌شده‌ای هم به آنها ارائه نمی‌شد. مثلا در مسیر گذرشان در کنار جاده‌ها هرجا به کارخانه‌ای می‌رسیدند مهمان یك شربت یا چای می‌شدند... این موضوع به چشم اعضای جمعیت ما آمد و از سال ۸۱ بالاخره خدمت به زائران را استان خراسان به صورت نهادیه مطرح و اجرایی کردیم. خدمت‌رسانی اعضای این جمعیت، ۱۷ سال پیش با همراهی افراد خیر شروع شد، افرادی که دل به دل آقا امام رضا(ع) داده بودند و سرشان درد می‌کرد برای کمك و همراهی. این اما آغاز ماجرا بود و کم‌کم به برکت امام هشتم پای همراهی نهادها و ارگان‌های مختلف هم به این ماجرا باز شد: درحقیقت جرقه خدمت‌رسانی به زائرین پیاده توسط جمعیت ما زده و کم‌کم زمینه‌ها فراهم شد و مسؤولان هم پای کار آمدند، اما مجموعه‌ای که آن سال‌های اول واقعا با ما همکاری کرد و پای کار بود، سپاه بود... بعد کم‌کم نیروهای دولتی دیگر هم با ما همراهی کردند.

جاماندگان یك پیاده‌روی بزرگ

برای حجت‌الاسلام علوی، پیاده‌روی زائران امام هشتم، نشان یك پیاده‌روی بزرگ دیگر بر سینه دارد، پیاده‌روی یك جمعیت چند میلیونی کیلومترها آن طرف‌تر از مشهد در کشور عراق: همه ما به اهمیت پیاده‌روی اربعین واقفیم، به فرموده مقام معظم رهبری هم پیاده‌روی اربعین باید در اوج قله باشد چراکه یك همایش بزرگ بین‌المللی در جهان تشیع است ... اما برای جاماندگان اربعین حسینی، این پیاده‌روی به سمت حرم علی بن موسی‌الرضا(ع) یك اتفاق خوب است و به همین مناسبت افتتاحیه خدمت‌رسانی ما از زائران پیاده امام رضا(ع)، از روز اربعین شروع می‌شود و البته از چند روز قبل‌تر یعنی از ۲۵ محرم، همیشه همایش مدیران کاروان‌های پیاده را برگزار می‌کنیم که امسال این تعداد به ۸۰۰ کاروان رسیده است.

او اما معتقد است که هنوز برای بهتر برگزار شدن این میزبانی راه درازی در پیش است: ما سال اولی که خدمت‌رسانی را شروع کردیم پذیرای ۲۳ هزار و ۱۹۸ زائر پیاده بودیم، اما سال گذشته به برکت وجود آقا امام رضا، از ۴۳۵ هزار و ۸۹۲ نفر پذیرایی کردیم، این یعنی یك رشد ۲۱ درصدی. با این تفاسیر تا پنج سال دیگر، بیش از یك میلیون زائر پیاده وارد مشهد می‌شوند و هنوز مشهد برای این میزبانی آماده نیست. برای این جمعیت نه ایستگاه‌های صلواتی ما، نه محل‌های اسکان ما و نه امکانات موجود، جوابگو نیستند و ما باید به این موضوع فکر کنیم.»

شوق خدمت در ۲۷۶ ایستگاه

حسین رضایی شاید سخنگوی جمعیت خدمتگزار به زائران پیاده امام رضا(ع) باشد، اما قبل از هرچیز یکی از دلداده‌های علی بن موسی‌الرضاست، یکی از همان‌ها که دغدغه‌اش حال خوب زائری است که با پای خسته از راه می‌رسد تا پای گنبد طلایی امام رضا آرام بگیرد. او هم درباره فعالیت این جمعیت به ما می‌گوید: در آغاز فعالیت جمعیت مردم نهاد، ما با ۱۳ ایستگاه صلواتی در مسیرهای منتهی به مشهد به‌خصوص مسیر نیشابور شروع کردیم اما الان تعداد این ایستگاه‌های صلواتی به ۲۷۶ ایستگاه رسیده است.

رضایی برای ما می‌گوید کار خدمت‌رسانی در این جمعیت در سه حوزه انجام می‌شود: خدمات رفاهی، خدمات درمانی و خدمات فرهنگی: درحوزه خدمات رفاهی همه ایستگاه‌های صلواتی‌ای که در مسیر دایر شده، امکانات متعددی را برای زائران فراهم کرده‌اند اعم از غذا، صبحانه، ناهار، شام، میان وعده و... همچنین تمام امکانات مثل سرویس‌های بهداشتی و حمام را هم در دسترس زائران پیاده قرار می‌دهیم. در بحث درمانی، در سال‌های اول ما از موسسات خدماتی درمانی خیریه استفاده می‌کردیم اما کم‌کم به لطف امام هشتم، سازمان‌های دولتی هم که در این حوزه می‌توانستند کمك کنند به ما پیوستند و الحمدلله در دو حوزه بهداشت و درمان و امنیت از امکانات دولتی استفاده می‌کنیم. در حوزه خدمات فرهنگی هم ما یك کمیته خدمات فرهنگی داریم که در ارتباط با نیازهای فرهنگی زائران پیاده در مسیر، چه در مبدا و چه در مقصد خدمت‌رسانی می‌کنیم.

عبور از ۹ محور مواصلاتی

زائران پیاده امام هشتم، از مسیرهای مختلفی خودشان را برای زیارت حرمش در ایام شهادتش به مشهد می‌رسانند، رضایی در همین رابطه می‌گوید: زائران پیاده بیشتر از استان‌های مازندران گلستان، خراسان شمالی و جنوبی در مسیر تردد به سمت مشهد هستند و برای این جمعیت، ما شش محور ورودی اصلی داریم؛ محور نیشابور، محور تربت حیدریه، محور فریمان و تربت جام، محور سرخس، محور کلات و محور جاده قوچان. البته دو محور فرعی دیگر هم داریم که در ایام آخر صفر زائر می‌پذیرد، یکی جاده قدیم قوچان است و یکی هم محور ایستگاه‌های طرف سیدی به مشهد. به جز این یك محور هم داریم که فقط در روز آخر به مسیر پیاده‌روی تبدیل می‌شود، یعنی محور طرقبه - شاندیز به مشهد. درمجموع زائران از ۹ محور به سمت حرم حرکت می‌کنند. ۱۷ سال فعالیت این گروه مردم نهاد و عاشق یعنی خاطره سال‌ها خدمت‌رسانی به کاروان‌های مختلف، کاروان‌هایی که هرکدام از یك شهر و یك نقطه به دل جاده می‌زنند. رضایی اما به ما از حرکت بزرگ‌ترین کاروان پیاده‌ای می‌گوید که افتخارش به نام زنان نیشابوری ثبت شده است: «بزرگ‌ترین کاروان زیارتی ما شامل ۲۵۰۰ نفر خانم است که از نیشابور عازم مشهد می‌شوند و دوروز در راه هستند. این کاروان پانزدهمین سالی است که در این مسیر قدم برمی‌دارد. یك کاروان بزرگ دیگر هم داریم که هزار نفر از دانشجویان هستند و یك روز قبل از شهادت امام رضا (ع) از ملك‌آباد به سمت مشهد حرکت می‌کنند و یك روز در مسیر هستند. البته کاروان‌های پیاده کلا در روز بین ۳۰ تا ۳۵ کیلومتر پیاده طی می‌کنند.»

ترویج فرهنگ میزبانی از زوار

حسن موحدیان، الان رئیس هیات متوسلین به جوادالائمه (ع) است و یکی از هیات‌های پای کار خدمتگزاری به زائران رضوی که مسؤول خدمت‌رسانی به ۱۵ هزار زائری است که از حوزه استان‌های شمالی وارد مشهد می‌شوند؛ او اما در روزگاری نه‌چندان دور فرماندار مشهد بوده و حالا با کوله‌باری از تجربه خدمتگزاری، کمر بسته به خدمت زائران پیاده. او هم مثل بقیه اعضای این جمعیت، در این خدمتگزاری یك انگیزه بیشتر ندارد: ما مشهدی‌ها از ۳۶۵ روز سال، ۳۶۲ روزش را مهمان آقا و مجاورش هستیم و این سه روز آخر صفر واقعا یك فرصت است برای این‌که میزبان زائرانش باشیم. چون آقا در این ایام مخصوصا زائر پیاده زیاد دارد، از راه‌های دور همه عاشق و خسته با پای تاول‌زده از راه می‌رسند و ما وظیفه‌مان پذیرایی از آنهاست. او اما معتقد است که هدف در این میزبانی رسیدن به روزی است که پذیرایی از زائران امام هشتم در این ایام در همه جای مشهد رایگان باشد و مانند زائران کربلای حسینی، در خانه‌های مردم به روی زائران باز باشد.

با این حال موحدیان می‌گوید: این راهبرد اساسی ماست اما تا رسیدن به آن زمان باید فرهنگ میزبانی را در شهرمان و در بین مجاورین جابیندازیم.

فعالیت ایستگاه‌های خدمت‌رسان آستان قدس رضوی با شعار «همه خادم الرضاییم»

آستان قدس رضوی هم که میزبان اصلی زائران امام هشتم است، با تمام قوا آمده پای کار خدمت به زوارش، در بخش‌های مختلف و با خدمات متنوع.

اولین گام هم توسط معاونت اماکن متبرکه و امور زائران آستان قدس رضوی با برپایی ایستگاه‌های پذیرایی و خدمت‌رسانی به زائران پیاده در ایستگاه جواد الائمه(ع) برداشته شد. آستان قدس رضوی درمجموع در روزهای منتهی به ماه صفر ۵۰ ایستگاه خدمت‌رسانی دایر می‌کند که ده ایستگاه در ورودی‌های شهر مشهد و ۴۰ ایستگاه در داخل شهر وظیفه خدمت‌رسانی و اسکان زائران را در این ایام بر عهده خواهند داشت، خبری که محمد توکلی، مدیر امور خدمه آستان قدس رضوی به ما می‌گوید و با بیان این‌که پیش‌بینی می‌شود در مدت هشت روز برپایی این ایستگاه‌ها، ۸۰۰ هزار وعده پذیرایی صبحانه، نهار و شام توسط ۳۰۰۰ خدمه و خادمیار بین زائران توزیع شود، یادآور می‌شود که سال گذشته در دهه پایانی ماه صفر بالغ بر ۴۰۰ هزار زائر پیاده به مشهد مقدس مشرف شدند که پیش‌بینی شده در سال جاری این تعداد افزایش ۳۰ درصدی را داشته باشد.

خدمات پزشکی دارالشفای امام رضا(ع) در ۳ ایستگاه

از جمله بخش‌هایی که خدمات رایگان خود را در این ایام در اختیار زائران رضوی قرار می‌دهند، دارالشفای امام رضاست که ناصر سرگلزایی، مدیرعامل مؤسسه درمانی آستان قدس رضوی درباره آن به جام جم می‌گوید: این خدمات در سه ایستگاه در مشهد و مسیرهای منتهی به این شهر مقدس مستقر شده و بر این اساس جمعی از پزشکان و پرستاران و همچنین خادمیاران سلامت دارالشفای امام رضا(ع) همراه با دارو و تجهیزات در راستای ارائه خدمات پزشکی از صبح جمعه، سوم آبان ۱۳۹۸ تا شامگاه سه‌شنبه هفتم آبان ماه در سه ایستگاه استقبال از زائران پیاده رضوی حضور خواهند داشت. به گفته وی این سه ایستگاه شامل موسسه تربیت بدنی آستان قدس رضوی در بلوار فردوسی مشهد، و دو ایستگاه در خارج از شهر در مسیر جاده سرخس و منطقه ملك آباد است که از ساعت ۸ صبح تا ۸ شب خدمات پزشکی سرپایی و دارویی به زائران ارائه می‌کنند.

تلاش برای هم‌افزایی خدمت به زائران امام رضا(ع)

امام رضایی‌ها برای خدمت امسالشان به زوار، یك شعار هم دارند؛ همه خادم‌الرضاییم، شعاری که مهدی رضوی کیا، سرپرست مرکز ارتباطات و رسانه آستان قدس رضوی درباره آن به ما می‌گوید: امسال طبق برنامه ریزی‌های انجام شده، خدمت به زائران پیاده امام رضا(ع) در دهه آخر صفر با محوریت شعار «همه خادم الرضاییم» انجام خواهد شد و همه باید همچون شعار «الحسین یجمعنا» که برای اربعین حسینی در نظر گرفته شده، با یك شعار واحد و مشترك وارد عرصه خدمت رسانی به زائران پیاده حرم مطهر رضوی شوند. وی با اشاره به این‌که بخش عمده خدمات دهی به زائران پیاده مردمی است، خاطرنشان می‌کند: متولی اسکان‌دهی در مدارس، حسینیه‌ها و... همه از سوی مردم و با پشتیبانی خیرین صورت می‌گیرد.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۵۱۱

جدول عادی

افقی: ۱) قومی ایرانی - بدبخت و بیچاره - گندیدگی ۲) وسیله - داخل - خوابیده ۳) رام نشده! - خدشه‌دار - به حالت خمیده ۴) بدون برنامه‌ریزی - لاشخور - دربازکن برقی ساختمان ۵) نوعی خط‌کش - پیروان یك پیامبر - مهارت علمی و فنی - نام آذری ۶) شیدا - اسبابی در باشگاه پرورش اندام - سوره زنان ۷) بی‌ریا - گوزن میناتوری - میمنت ۸) برنامه تلویزیونی حجت‌الاسلام قرائتی که به تفسیر موضوعی قرآن می‌پردازد ۹) آدم ماشینی - بزن بهادر - محصول صادراتی کوبا ۱۰) نوعی تسهیلات بانکی - دینداری - نمونك ۱۱) بدن - پناهگاه - ترش و شیرین - آهارزده ۱۲) حیوان حیله‌گر - ناطق - اهل هرات ۱۳) چیرگی - پادشاهی - ضمیر انگلیسی ۱۴) از ایالات آمریکا - عطا کردن - گرد براق نقاشی ۱۵) محل آموزش اسب‌سواری - مجموعه سخنرانی‌ها درباره موضوعی خاص - فوری.

عمودی: ۱) از مقاطع تحصیلی - بزرگ‌ترین بندر اروپا ۲) جاذبه - زن خانه‌دار - حرف انتخاب ۳) سد خوزستان - داستان غم‌انگیزی که پایان بدی نداشته باشد - مخلوطی از شن و ماسه و سیمان و آب ۴) بی‌سواد - زمان آغازین - مشت مال ۵) خجسته - بازای ... ناز با دل من بساز - همسرگزیدن ۶) از اجزای پیراهن - قدیمی‌تر - سر بی‌مو ۷) رنجش و آزردگی - پول کنیا - عموی عرب ۸) چاشنی غذایی - سریع‌تر از راه رفتن - میانه ۹) ورزش پایه - ظالم - دومین شهر پر جمعیت ایتالیا ۱۰) بزرگ‌ترین تولیدکننده فیلم در جهان - نانوا - ترکیب آب با یکی از مصالح ساختمانی ۱۱) پیوسته - ناموزون - آتش ۱۲) خلاصه کردن - سهیم - دریدن ۱۳) پاکدامنی - معادل فارسی گرافیك - میان ۱۴) پراکندگی - ترانه شاد نواحی جنوب ایران - محکم ۱۵) شهری در خراسان جنوبی - غذایی ایتالیایی شبیه ماکارونی.

جدول ویژه

افقی: ۱) برنج شوشتری - خفگی - پروتئین گیاهی ۲) گمراه کردن - امیدوارکردن - بنیانگذار ۳) نشانه مفعولی - پادگان نظامی - چیدمان ۴) پوشش - شهر باستانی چین در جنوب رودخانه یانگ تسه - جوجه‌تیغی ۵) مرد زن‌مرده - قابلمه بزرگ - بیماری کهنه - زائوترسان ۶) دوستی - قابله - واحد قدیمی اندازه‌گیری وزن ۷) کشور زیتون - نام دیگر سیاره بهرام - ماشین‌نویسی ۸) موسیقیدان برجسته آلمانی در قرن بیستم و رهبر ارکستر فیلارمونیك برلین ۹) زمین بی‌صاحب - پول پرست - شیطان ۱۰) کف دست - ادعای دروغین - واحد اندازه‌گیری بار الکتریکی ۱۱) مدفن شیخ صدوق - اسب سیاه - پارچه‌نوشته تبلیغاتی - بد خلق ۱۲) پیشخدمت رستوران - قالب زرگری - آوازه ۱۳) انتهای ناخن - کثیف - قیمت بازاری ۱۴) مردم - بدون آستر - استانی در جنوب ترکیه ۱۵) اهل هند - اثر جاودانه علامه امینی - رودی در مازندران.

عمودی: ۱) مورخ و فیلسوف انگلیسی قرن نوزدهم - بلادون ۲) غیر لازم - رفت و آمد بسیار - دوتا نون ۳) پشته خاك - گازی اشك‌آور - خاکستر ۴) حسرت - دیگر ندارد - محکم و بنیادی ۵) کلمه استثناء - عاقل - بخش خارجی هر چیز ۶) گندم نارس - توده ریگ - مرزبان ۷) خط القعر - پایداری در انجام کاری - همگی ۸) کشوری در اسکاندیناوی - همسان - به سن بلوغ رسیده ۹) کدو تنبل - دارای جنبه تظاهر - پایه دیوار ۱۰) برشی از هندوانه - فاقد ظرافت - همسایه آنگولا ۱۱) نمایشنامه گارسیا لورکا - شهری در استان کرمان - چوبه اعدام ۱۲) سرزمین قومس - همسرگزیدن - عسل ۱۳) ورزشی رزمی - جهانگرد فرانسوی قرن هفدهم - گوشت آذری ۱۴) بله انگلیسی - سیاست نژادپرستی - کار دشوار ۱۵) نرم‌تن دریایی - عالی‌ترین راسته پستانداران.

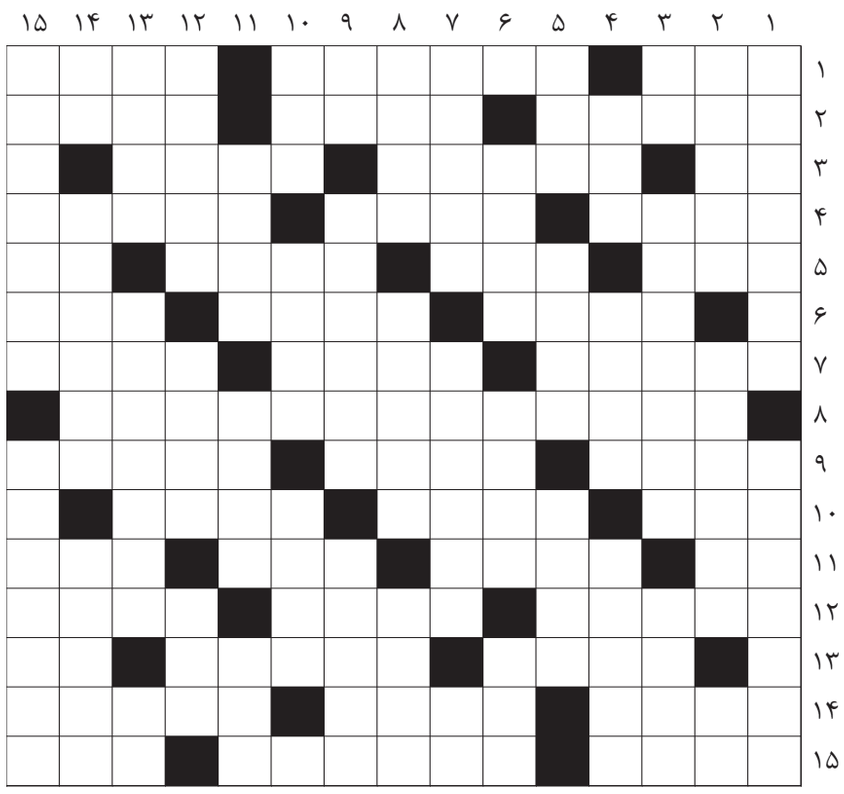

حل جدول عادی شماره ۵۵۱۰

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	س	ب	ق	ت	غ	ی	ر	م	ج	ا	ز	■	د	ر	ز
۲	ح	م	ص	■	ا	ب	و	ل	ا	■	ج	و	ا	ه	ر
۳	ا	■	ب	ا	ر	س	ا	■	م	ب	ر	ا	■	ب	ش
۴	ب	ر	ه	و	ت	■	ر	ت	ی	ل	■	ل	ه	ا	ک
۵	ی	ا	■	گ	ا	ز	و	ز	■	ب	ر	ه	م	ن	■
۶	■	ح	م	ی	ر	ا	■	ا	ز	ل	ی	■	س	ی	ر
۷	د	ل	ک	و	■	غ	ی	ر	ه	■	ش	گ	ف	ت	ی
۸	ر	■	ا	ح	د	ی	ت	■	ر	ا	ه	و	ر	■	و
۹	ه	و	ن	ش	و	■	ی	ا	ه	و	■	ش	گ	ر	ف
۱۰	م	ن	ی	■	ب	س	م	ل	■	ا	پ	ت	ی	ک	■
۱۱	■	ز	ک	ر	ی	ا	■	ک	ب	ر	ی	ا	■	غ	م
۱۲	پ	و	ی	ا	■	ب	ا	ی	ن	■	ک	ل	ا	ت	ه
۱۳	ی	ی	■	س	د	ر	ی	■	ی	س	ا	و	ل	■	ش
۱۴	چ	ل	ف	ت	ی	■	ا	ژ	ا	ن	س	■	م	چ	ی
۱۵	ک	ا	ش	ک	■	ش	ت	ن	د	ی	و	س	پ	ی	د

حل جدول ویژه شماره ۵۵۱۰

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	د	ا	ی	ر	ه	ا	ل	ب	ر	و	■	ج	ر	م	ل
۲	و	ر	ک	■	ا	ن	و	ر	ی	■	ا	و	م	ا	ج
۳	س	■	ل	ا	ن	د	ا	■	ک	ا	ر	■	ا	ز	ن
۴	ت	ل	ا	ل	و	■	ش	ن	ا	س	■	س	د	ر	ی
۵	ی	و	■	ن	ف	ت	ک	ش	■	م	ن	ط	ق	ی	■
۶	■	د	ا	د	ر	س	■	ی	ت	ا	ق	■	ی	و	م
۷	ت	ر	ی	ل	■	و	ح	د	ت	■	ل	پ	ا	ن	ت
۸	ب	■	س	و	د	ج	و	■	ا	ش	ی	ا	ن	■	ح
۹	ر	ف	ت	ن	ی	■	ر	ف	ر	م	■	ن	و	ن	د
۱۰	ک	م	ا	■	ب	و	ی	ا	■	ا	ل	ک	س	ی	■
۱۱	■	ی	ی	ل	ا	ق	■	ت	ک	ر	ا	■	ن	ت	د
۱۲	ک	ن	ی	ا	■	ا	ج	ر	ت	■	ل	ا	ر	ز	ز
۱۳	م	ی	■	ش	ب	ر	و	■	ی	ا	ی	س	ه	■	ف
۱۴	ا	س	ا	ه	ی	■	ی	ک	ر	ن	گ	■	ا	ط	و
۱۵	ن	م	ک	■	ع	ز	ا	د	ا	ر	ا	ن	ب	ی	ل